

מסורת הש"ס

(א) נבס"א: בדרכבני, וכן גי' רא"ש ור"ן, (ב) פרש"י על זה תמצא בעירובין ה. ד"ה והאמר ר"ן, (ג) נלעיל מג: וע"ש תוס' ד"ה קסבר, (ד) משלי כח, (ה) איוב ו, (ו) משהלם מבן, (ז) ויכמה ה' חן, (ח) ישעיה י, (ט) שמות יא, (י) ויע"ע תוס' יבמות לו. ד"ה חן,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ונמצא לפורן תחובה בגג כ"ה ברש"י שאלפס:

מוסף רש"י

נקטינן. מסורת מאבותינו מנחה מרבתינו (שורבין ה.).

## אלו טרפות פרק שלישי חולין

**אף לחולדה**. שהיא קטנה הימנו יש דרוסה וכ"ש לחמול: **אף לחמול**. שהוא גדול אין דרוסה וכ"ש לחולדה. ולקמיה מתרלינן לה: **באימרי ררבי**. צבהמה דקה ס"ל אין דרוסה לחמול כדאמר רב לעיל (דף נב:). צבהמה מן הזאב ולמעלה: **בגדיים ועלאים**. דקיס מאל: **שאר עופוס עמאים**. חוץ מן הגס והנץ: **והא אגן סנן ודרוסס הנץ בעוף הדק**. מכלל דשאר עופות אפילו בעוף הדק לא: **בדרכבני מיניה**. אלאפס"ה עוף הדק הוא: **צים היני**. שם מקום: **ציד**. שהכחו **צידו**: **רגל**. אחרונה: **אכל שן לא**. דאין ארס החיה צשיינה: **שלא מדעס**. דכיון דשלא מדעת נפל כגון מן הגג על הצבהמה אע"פ שנתקעה פכרנו בצבה אין משליך צה ארס: **לאחר מיסה**. קס"ד שמת הארי ואחר כך נפל על הצבהמה: **ודריס**. מחיים ולא הספיק לשלוף פכורנו ממנה עד שפסקו את ידו ומיטה דקאמר מימת האצר שנחתך: **דשליף**. כשחולץ ומוליא פכרנו מגצה: **ונמלאס לפורן**. <sup>(א)</sup> תלושה בצב: **רוב אריוס דורסין**. כלומר ס'אע"פ שרוב אריות דורסין וקיס לן שכל הדורס אין לך אחד צהן שמשמט פכרנו: **נפחך**. השור ופפורן זו צכותל היטה: **רב לטעמיה**. לקמן: **מקוס לפורן**. שלא נשמט ולא נמצא שס הפפורן אלא מקומה ומכתה ניכרת צשור: **למה**. שהיה צה דס: **עכידא דמשחמטא**. ושמה דרס: **צדלא דסיחופיה**. שעומדות בגג השור כסדר שהן סדורות ציד הארי: **אימר כלנא**. והא אמרינן אין דרוסה לכלב דאין לו ארס: **על**. ארי צייניהו וישצ שס: **שלמא שוי**. עשה שלום עמהס כדרך כמה חיות שנעשות מרצות וגדלות עם צני אלדס וצהמות ואין מזיקין: **נה ריפסיה**. צהני ולא חיישין לדריסה צאחרייני: **מעואי**. נוהס: **מקרקרין**. גועות. דלשון כעקת ארי לחוד ולשון כעקת כל צבהמה לחוד כמו צלשון עברית נוהס לאריי) וגועה לשורס) וערוג לאילי) ונהל לסוס) ופפוף לעופותס) ומרן לכלציס):

אהרדי

ארי שנכנס לבין השוורים ונמצא צפורן בגבו של אחד מהן אין חוששין שמא ארי דרסו מאי מעמא רוב אריות דורסין ומיעוטן אין דורסין וכל הדורס אין צפרנו נשמטת וזאת הואיל וצפורן יושבת לו בגבו אימר בכותל נתחכך אדרבה רוב שוורים מתחכבין ומיעוטן אין מתחכבין וכל המתחכך אין צפורן יושבת לו בגבו וזה הואיל וצפורן יושבת לו בגבו אימר ארי דרסו איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי אוקי מילתא אחזקיה הו"ל ספק דרוסה ורב למעמיה דאמר <sup>(א)</sup> אין חוששין לספק דרוסה אמר אביי לא אמרן אלא צפורן אבל מקום צפורן חוששין וצפורן נמי לא אמרן אלא לחה אבל יבשה עברה דמישתמטא ולחה נמי לא אמרן אלא חדא אבל תרתי ותלת חיישינן והוא דקיימא בדרא דסיחופיה איתמר רב אמר אין חוששין לספק דרוסה ושמואל אמר י"חוששין לספק דרוסה דכולי עלמא <sup>(א)</sup>ספק על ספק לא על אימא לא על ספק כלבא ספק שוגרא אימא כלבא י'על שתיק ואיתוב בינייהו אימר שלמא שוי י'קטע ריישיה דחד מינייהו נח מריתחיה י'איהו קא מעואי ואינהו קמקרקרן בעותי קא מבעתי אהרדי

פפורן נשמטת מהן חו הואיל ופפורן יושבת לו על גבו מסתמא האי ארי חולה הוא ולא מחמת דרוסה צא פפורן זה לכאן אלא צכותל נתחכך והיה הארי שוכב אלא הכותל ומחמת שנתחכך השור צכותל וצרגלו של ארי נשמטה ממנו הפפורן וישבה לו על גבו ופריך אדרבה אע"ג דרוב שורים מתחכבין מ"מ רוב שורים אין מתחכבין צמקוס שרגל ארי מונחת שס שמשצ לו פפורן על גבו ויש לתלות הפפורן בצריסת הארי ואע"ג דרוב הצריאים הדורסים אין פפורן נשמטת ומסיק דאיכא למימר הכי והכי ורב לטעמיה דלא חיישין לספק דרוסה וז' דלאוקמינן

אחזקתה קמייא צחזקת שלא נדרס:
**כל** הדורס אין הצפורן נשמטת. האי כל לאו דוקא וכן כל המתחך צצסמוך אלא כלומר רוב הדורסין רוב המתחכך <sup>(א)</sup>: שרקפא

## פרק שלישי חולין

## נג.

**יש דרוסה לחתול או לאו בו'**. הרצ ר' יתכן צר"מ מפרש דכל הנך צעיות הוי צכמה זימנין דפעס ראשונה היה עוסק בעופות ושאלו אס יש דרוסה לחמול והשיצ לו רב אפילו לחולדה יש דרוסה ושזו היה עוסק צאימרי ררבי ושאלו אס יש דרוסה לחולדה אס לאו והשיצ לו אפילו לחמול אין דרוסה ושזו היה עוסק בצגדיים ועלאים ושאלו חולדה וחמול יש להס דרוסה או לא וא"ל לחמול יש דרוסה ולא לחולדה וכן היה מפרש ההיא עוצדא דצצבת פי' תולין (דף קלת. ושס ד"ה צעא) גצי כילה מהו אמר לו אף מטא אסורה מטא מהו א"ל אף כילה מותרת כילה ומטה מהו א"ל כילה אסורה ומטה מותרת ולא קשיא כו' ועוד י"ל דכל הנך הוו צפעס אחת צתמלה שאלו יש דרוסה לחמול או לאו א"ל אחת שואל סתם יש צצר שאף לחולדה יש דרוסה והצר צעי מיניה אס לחולדה יש דרוסה צכל מקוס וא"ל אף לחמול פעמיס שאין דרוסה והצר צעי מיניה כיון דזה וזה פעמיס יש דרוסה ופעמיס שאין דרוסה שוים הן או לאו אמר לו יש צצר לחמול יש דרוסה ולחולדה אין דרוסה וכענין זה יש לפרש ההיא דצצבת: **שאר עופות טמאים** יש להן דרוסה או אין להן דרוסה. הך דרוסה היינו דשדי זי'הריה כי שליף ואין זה כי ההיא דלקמן <sup>(נט.)</sup> דכל עוף הדורס טמא דהוי מסמיני טומאה ולא מצעיא ליה ההא אלא בעופות טמאין אכל פשיטא דאין דרוסה לטהורים: **ובא מעשה לפני חכמים ואמרו** יש להן דרוסה: **וא"ת** ולישני ליה דהכא רחל קטנה היטה ורב כהנא איירי צאימרי ררבי וי"ל דא"כ מאי איריא דנקט רב כהנא שעול אפילו חתול נמי:

**ובא מעשה לפני חכמים ואמרו** אין דרוסה. וא"ת ולישני ליה דהכא רחל גדולה היטה וכן משמע מדלא נקט טלה וי"ל דא"כ לא הוה רב דימי משמיענו שזס מדוג צצלי מעשה דאפילו לחמול אין דרוסה ררבי: **קא משמע** אן דבהדי דשליף שדי זי'הריה. יש שטועין להמיר לשחוט כשהנך שוכב ע"ג העוף ולא הסיר רגליו עדיין דאכתי לא שליף ולא שדי ציה זי'הריה ואסור לעשות כן דכשהנך רודף אחר העוף ולוכדו מכהו כמה פעמים צרגליו ודריס ושלף כמה זימנין: **ר"ב אריות דורסים**. וא"ת אפילו אס תמצא לומר דפפורן זה מחמת חיכוך אמא מ"מ אפילו צשאר שוורים שאין צהס פפורן היה לנו לחוש כיון דרוב אריות שצין השוורים דורסין וצסמוך נמי דקאמר אציי אכל מקוס פפורן חיישין למה לי מקוס פפורן כלל ואומר ר"ת דהכי פירושו רוב אריות דורסין כלומר ראויין לדרוס שהן צריאים ודורסים ומעוטן חולין ואין דורסים ורוב אריות הדורסים שהס צריאים אין פפורן נשמטת מהן חו הואיל ופפורן יושבת לו על גבו מסתמא האי ארי חולה הוא ולא מחמת דרוסה צא פפורן זה לכאן אלא צכותל נתחכך והיה הארי שוכב אלא הכותל ומחמת שנתחכך השור צכותל וצרגלו של ארי נשמטה ממנו הפפורן וישבה לו על גבו ופריך אדרבה אע"ג דרוב שורים מתחכבין מ"מ רוב שורים אין מתחכבין צמקוס שרגל ארי מונחת שס שמשצ לו פפורן על גבו ויש לתלות הפפורן בצריסת הארי ואע"ג דרוב הצריאים הדורסים אין פפורן נשמטת ומסיק דאיכא למימר הכי והכי ורב לטעמיה דלא חיישין לספק דרוסה וז' דלאוקמינן

אחזקתה קמייא צחזקת שלא נדרס:
**כל** הדורס אין הצפורן נשמטת. האי כל לאו דוקא וכן כל המתחך דצסמוך אלא כלומר רוב הדורסין רוב המתחכך <sup>(א)</sup>: שרקפא

### עין משפט ונר מצוה

קסה א מיי פ"ה מהלכות שחיטה ה' ה סמג עשין סג טו"ע יו"ד סומן ט סעף ג:

קסו ב ג מיי שס הלכה ד' טו"ע שס סעי' טו"ע שס סעי' פ:

קסז ד ה מיי שס הל"ז טו"ע שס סעי' ו: קסח ו מיי שס טו"ע שס סעי' ז:

קסצ ז מיי שס טו"ע שס סעי' ח:

קע ח מיי שס הל"ח טו"ע שס סעי' ד:

קעא ט מיי שס הל"ב טו"ע שס סעי' יג:

קעב י ב ל מיי שס הל"ח טו"ע שס סעי' ט:

### שיטה מקובצת

אן בדרכבני מיניה בגדולים ממנו ואפי' הכי עוף הדק הוא: **ס** רוב אריות דורסין כלומר אע"ג דרוב אריות דורסין קיס לן שכל הדורס: **ג** לדריסה באחריני. וגי' ג"א לדריסה אחרינא: **ז** לספק דרוסה דאוקמה אחזקתה:

### רבינו גרשום

שאר עופות טמאין. כלומר דרוסת הנץ חזיונן במתניתין שאר עופות טמאין יש להן דרוסה: לאפוקי רגל דלא. כלומר של אחריו: אלא מדעת. כלומר שדעתו לדורס אבל שלא מדעת אין חשוב דריסה: קמ"ל בהדי דשליף שדי זי'הרא. כלומר בהדי דשליף ידו מבהמה ובהדי דשליף כבר (ככר) ידו מתח: אוקי תורא אחזקתיה. כלומר ואין חוששין: ולא אמון אלא פפורן. כלומר שנמצא פפורן בגבו של אחד מהן ולא ידיע אי נתחכך אי ארי דרס ונשמט פפורנו דאין חוששין לספק דרוסה. אבל מקום פפורנו כו' כלומר אם נמצא מקוס פפורן על גבו דראי חיישין: אלא בלחה כלומר שהצפורן לחה דאמרי' אי דרוסה הוה והצפורן לחה לא הוה מישתמטא אלא דראי בכותל נתחכך: והוא דקיימן בדרא דסיחופיה. כלומר דקיימן בשורת אצבעותיו: ספק על ספק לא על. כלומר ספק על זאב בין בהמות ספק